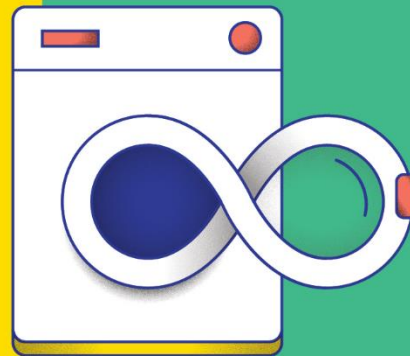

SPODBUJAMO
E-KROŽNO

LIFE18 GIE/SI/000008 LIFE SPODBUJAMO E-KROŽNO

POROČILO

INOVATIVNE POTI ZA PRIDOBIVANJE ŠE DELUJOČIH APARATOV

DATUM: 17. januar 2024

LOKACIJA: Tehnopark Celje

Pred vami je kratko poročilo z letnega srečanja za predstavnike izvajalcev javnih služb za ravnanje z odpadki.

Tokrat smo se dobili v Tehnoparku Celje, kjer smo v prijetnem vzdušju najprej prisluhnili zanimivim predavanjem s področja aparatov in krožnega gospodarstva, nato pa sodelovali v delavnici, kjer smo iskali rešitve za zastavljen izziv. Za konec pa smo si ogledali tudi Tehnopark Celje.

1. Predavanja

Po jutranji kavici smo prisluhnili nekaterim govorcem, ki so predstavili izkušnje s svojega področja.

Najprej nas je pozdravil **direktor ZEOS-a, Emil Šehić**, ki je predstavil pregled dela družbe ZEOS, katere projekte izvajamo in pomembnost ponovne uporabe za ZEOS. [Predstavitev](#)

Aktivnosti projekta Life Spodbujamo e-krožno, ki je v zaključni fazi, je predstavila **vodja projekta Branka Biček Bizant** iz ZEOS-a. Osredotočila se je na aktivnosti ponovne uporabe, ki smo jih razvili v sklopu projekta. [Predstavitev](#)

Alenka Gruden Belavič iz ZEOS-a je povedala, koliko aparatov smo zbrali v sklopu procesa ponovne uporabe do sedaj in kakšno sodelovanje pričakujemo s komunalnimi podjetji v prihodnje ter predstavila projekt INSPIRES. [Predstavitev](#)

Stanje ponovne uporabe v Sloveniji nam je prikazal **direktor Zbornice komunalnega gospodarstva Slovenije Sebastijan Zupanc**. [Predstavitev](#)

Predstavitev z naslovom »Social, environmental and economic viability of the preparation for the reuse of small electrical and electronic appliances« pa je s primerom dobre prakse iz **Španije** iz **Àrea ambiental de la Fundació Deixalles** prikazala preko spleta **Alicia Marqués Prieto**. Izvedeli smo, da je mogoče ponovno uporabiti več naprav, vendar je potreben gospodarski prispevek s strani oblasti. [Predstavitev](#)

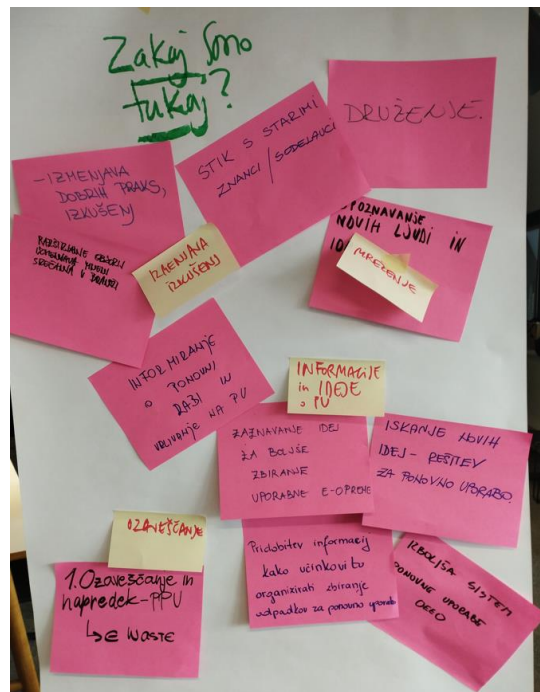
2. Delavnica

V drugem delu srečanja je za nas izvedla delavnico profesionalna moderatorka, **Natalija Vrhunc**.

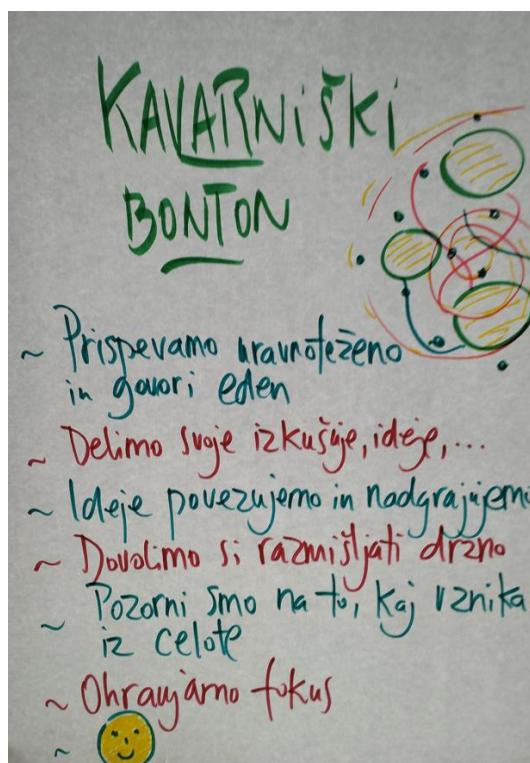
2.1. Namen in metodologija

- Definirati **idealni / želeni sistem zbiranja** še delujočih električnih in elektronskih aparatov
- Skupaj razmisliti, kaj so **potrebne aktivnosti / koraki**, da idealni sistem zaživi
- Iskati **sinergije skupnega razmisleka** in nove, drzne, prebojne ideje za **nove, inovativne načine** zbiranja

2.2. Metoda 'Svetovna kavarna'

- 3 krogi pogovorov z različnimi udeleženci
- 3 loki vprašanj
- Preplet, povezovanje in nadgrajevanje idej ter različnih perspektiv; semena nesemo s seboj v druge pogovore
- Max priklic skupinske modrosti in sinergije
- Tkanje skupnega polja razumevanja, globjih vzorcev in pridobivanje novih uvidov

Kako lahko premostimo vrzeli do odličnega / idealnega sistema zbiranja še delujočih EE aparatov? Katere aktivnosti / koraki so potrebni?

Iz skupnega razmisleka in razprave, kako spodbuditi sistem ponovne rabe še delujočih aparatov izhaja, da je najbolj ključen ukrep systemskega značaja, in sicer sprememba zakonodaje, ki bo prisila oz. ustrezno stimulirala proizvajalca, da bo zagotovil ponovno rabo, iz česar bodo posledično izhajali tudi vsi ostali pomembni elementi sistema, kot so: dostopna zbirna mesta v trgovinah, večja kakovost aparatov in njihova daljša življenjska doba, z daljšo garancijo bodo rabljeni aparati postali tudi bolj zanimivi za potrošnike oz. bomo pri njih krepili zaupanje v sistem ponovne rabe, aktivna vloga proizvajalcev pri promociji in ozaveščanju uporabnikov ter spremenjeni življenjski vzorci potrošnikov gledano dolgoročno.

Na spreminjanje navad pri potrošniku lahko vplivajo systemske spodbude, kot so davčne olajšave pri nakupu rabljenih aparatov in uvedba nagrajevanja potrošnika, kot so kavcije, popusti, staro-za-novo, ipd.; torej spodbude, ki omejujejo nakup novih aparatov.

Potrošniku olajša spremembo navad tudi ustrezna infrastruktura, zato je zelo pomembno, da ima potrošnik na voljo dovolj zbirnih točk za oddajo rabljenih aparatov; v vseh možnih oblikah; v trgovinah, na ulici, na klic, od vrat do vrat idr. S tem povezano so pomembne tudi informacije o načinih in pomenu zbiranja rabljenih aparatov za družbo in okolje; pomembno je ustvarjati nov trend oz. nov življenjski stil, ki ga je mlajša generacija v določeni meri že privzela, s tem, ko uporablja rabljena oblačila, spreminja prehranske in potovalne vzorce zaradi podnebnih sprememb, ipd. Ključna točka za spremembo izbire je v trgovinah oz. na točkah, kjer odda odpadni aparat, zato je ključno, da so zbirno mesto, izmenjava, izposoja in prodaja na istem mestu.

Med ostalimi pomembnimi ukrepi so tudi krepitev ozaveščenosti in aktivna vloga pri razvijanju ustreznih vrednot, povezanih s ponovno rabo še delujočih aparatov. Med primernimi oblikami so razne akcije in dogodki, kot so sejmi in izmenjevalnice v lokalnem okolju ter medijske kampanje, ki se izvajajo na nacionalni ravni.

Lokalne skupnosti oz. občine imajo pomembno nalogo, da v strateške in akcijske načrte vključijo politike ponovne rabe še delujočih aparatov ter vzpostavljajo platformo za sodelovanje ključnih deležnikov – komunalnih podjetij, uporabnikov idr.

Zakonodaja in sistemski ukrepi

- Stimulativna zakonodaja za vse deležnike
- Zagotoviti finančna sredstva za stimuliranje ponovne rabe: da bo finančno izvedljivo za ZEOS, bolj sprejemljivo za uporabnike
- Zakonodaja sistemsko opredeli odgovornost proizvajalca za stimuliranje / zagotavljanje ponovne uporabe

Odgovornost proizvajalca

- Garancija izdelkov je min. 5 let
- Minimalna življenjska doba izdelkov se podaljša, s čimer se krepi zaupanje potrošnikov v kakovost aparatov ter povečuje garancija rabljenih izdelkov
- Brzdanje proizvajalcev oz. najti možnosti za njihov profit iz ponovne uporabe
- S strani zakonodaje je zagotovljeno podaljšanje garancij
- Odpraviti konflikt ekologija – ekonomija; vključiti okoljske stroške in postaviti realne cene proizvodov

Finančna spodbuda za potrošnika

- Finančna spodbuda za potrošnika (staro za novo; staro za rabljeno)
- Davčne olajšave za kupca rabljenega aparata
- Spodbude za omejevanje nakupa novih proizvodov
- Kavcijski sistem v kontekstu proizvajalčeve razširjene odgovornosti
- Kavcija – popust ob vrnitvi
- Digitalni kavcijski sistem (10% cenejše)
- Spodbude za prevzem in servis (priprava) za ponovno uporabo

Infrastruktura in znanje

- Dostopnejša oddajna mesta
- Ponovna uporaba na istem mestu in uporabniku blizu: zbirno mesto, izmenjava, izposoja, prodaja je vse na istem mestu
- Komunikacijske platforme komunalnih podjetij, na katerih se v obliki tržnice oblikuje izmenjava rabljenih aparatov
- Oblikovanje NPK-nacionalne poklicne kvalifikacije za strokovnjaka za pregled varne uporabe rabljenega aparata

Vloga lokalne skupnosti

- Natančno definirani cilji s strani lokalnih skupnosti
- Vloga lokalne skupnosti je odločilna

SPODBUJAMO
E-KROŽNO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

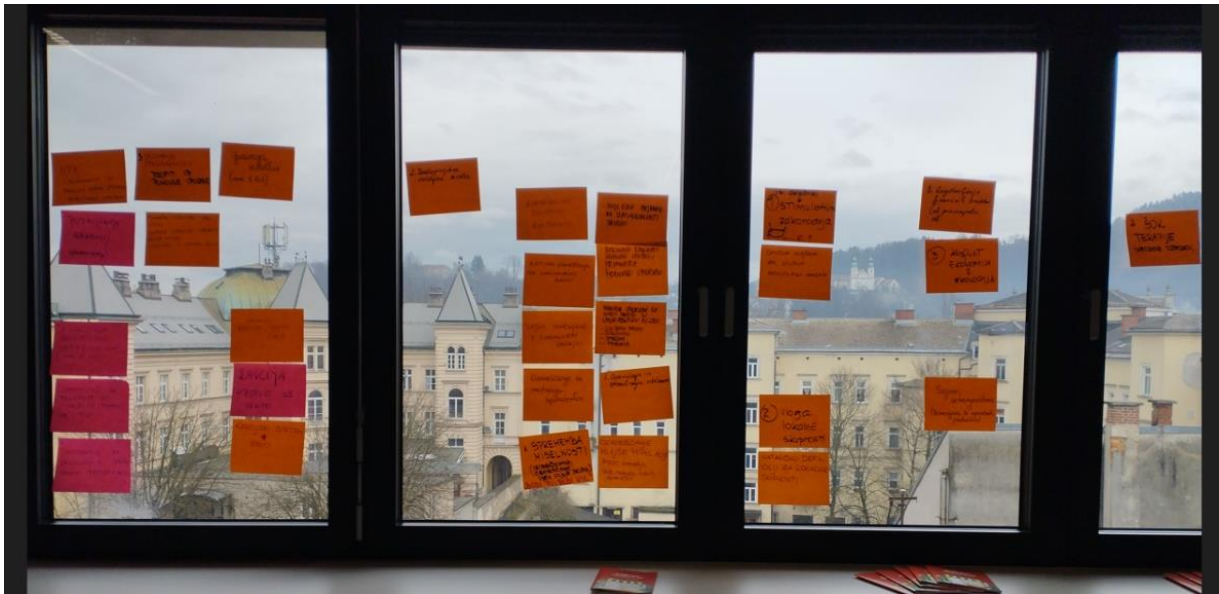

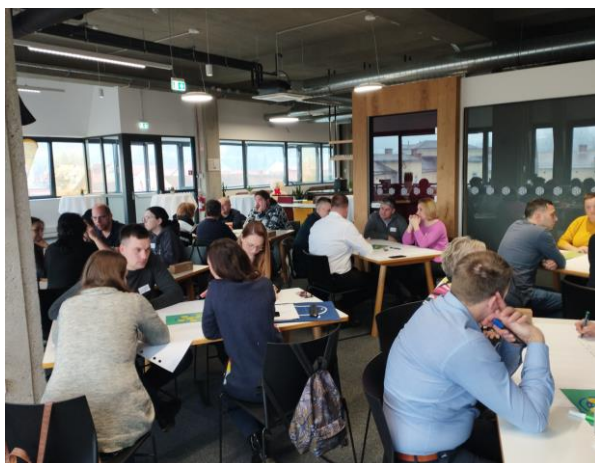
Ozaveščanje in vpliv na izoblikovanje ustreznih vrednot

- Sprememba miselnosti: izobraževanja, ozaveščanje vseh ciljnih skupin; 'Bodi PU, bodi KUL.'
- Ozaveščanje mlajše populacije, dostopati do njih preko socialnih omrežij in ob nakupu novih aparatov
- Ozaveščanje in stimuliranje občanov
- Ozaveščanje v lokalnem okolju
- Ozaveščanje in motivacija uporabnikov
- Aktivno ozaveščanje na nacionalni ravni
- Medijska podpora na nacionalnem nivoju

Dogodki, akcije, ...

- Izmenjava še uporabnih predmetov, sejmi, izmenjevalnice,...
- Sejmi, izmenjave v lokalnem okolju
- Izmenjava rabljenih izdelkov najbolj promovira ponovno uporabo

3. Oglad Tehnoparka Celje

Po končanem uradnem delu smo si ogledali in preizkusili večino razstavljenih eksponatov v Tehnoparku Celje, ki je prvi in največji park znanosti, tehnologije in inovativnosti ter prostor za igranje, učenje, druženje in čudenje svetu pri nas. Odlično smo se zabavali in tudi kaj novega naučili, utrinki pa se nahajajo spodaj.

SPODBUJAMO
E-KROŽNO

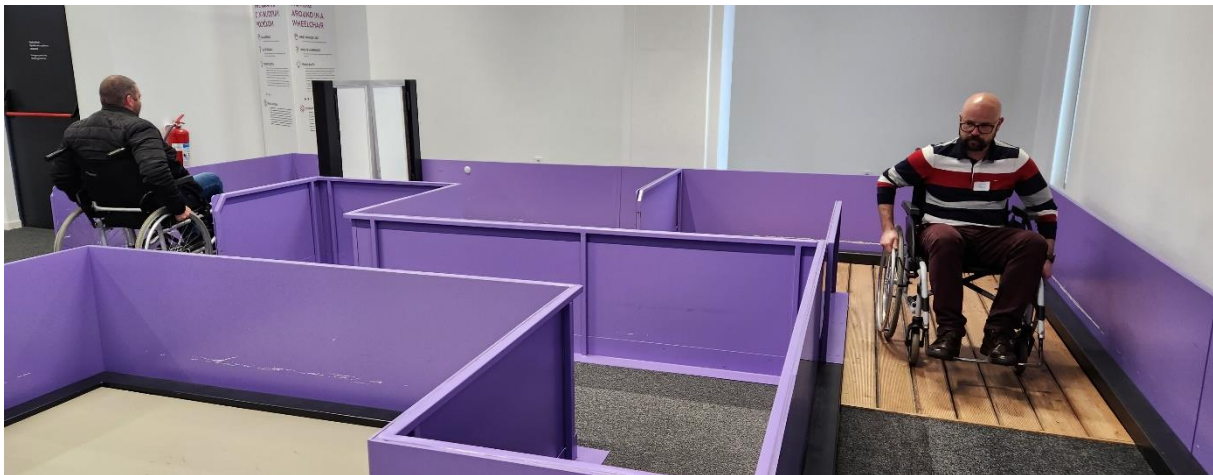

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

ZEOS

TSD
d.o.o.

ZKGS
Zbornica komunalnega
gospodarstva Slovenije

4. Zaključek in povabilo k sodelovanju

Na srečanju je v sproščenem vzdušju kot vedno potekala obsežna izmenjava mnenj in idej, kar nas zelo veseli in komaj čakamo nov termin. Do takrat pa vse lepo vabimo, da se nam pridružite pri ozaveščevalnih aktivnostih v letošnjem letu.